

Aan de leden van Provinciale Staten
Mevrouw F. Feenstra en mevrouw A. Bakker

Datum 2 oktober 2024
Onderwerp Beantwoording Statenvragen van SP over Groote Polder
Dossiernummer K72797
Documentnummer 2024-126223
Behandeld door Buurman, Matthijs
Telefoonnummer 06-15068217
E-mail M.J.N.buurman@provinciegroningen.nl
Antwoord op Statenvragen SP
Bijlage n.v.t.

Geachte mevrouw Feenstra en mevrouw Bakker,

Hierbij beantwoorden wij uw vragen over Groote Polder, zoals door u gesteld in de brief van 10 juli 2024.

- 1. Volgens de plannen van Eems-Dollard 2050 zal slib uit de Eems-Dollard worden gebruikt om vertroebeling in de Eems te verminderen en om het lage land en de dijken op te hogen. Dit slib komt uit de Eems en de Eemshaven. Vanuit zowel Nederland als Duitsland loost de industrie op de Eems en in de Eemshaven. Is het bij de provincie bekend welke stoffen van deze lozingen terug te vinden zijn in het slib, en welk effect dit heeft op het grondwater en het bodemleven als dit slib wordt gebruikt om het land op te hogen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u deze informatie delen met Provinciale Staten?**

Op dit moment wordt er al onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het slib en de grond in de Groote Polder en direct buitendijks. Het onderzoek is nog niet afgerond, maar de eerste resultaten laten zien dat het buitendijkse slib valt binnen de categorie 'niet verontreinigd/algemeen toepasbaar'. Er wordt nog onderzoek gedaan naar het slib in Polder Breebaart, omdat deze situatie lijkt op hoe de Groote Polder er in de toekomst mogelijk gaat uitzien. Verontreinigingen in het slib zijn over het algemeen afkomstig van lozingen uit het verleden. In delen van de haven van Oosterhorn zit (vooral de diepere lagen) nog oude verontreiniging. Dit is niet het slib dat wij kunnen toepassen op land, dat mag ook niet. Voorafgaand aan toepassing voor dijken of ophogen wordt het slib onderzocht en wordt vastgesteld of het wel of niet toepasbaar is. Zeker voor het ophogen van landbouwgronden gelden strenge regels waar wij ons aan moeten houden. De afgelopen 8 jaar hebben we veel kennis en ervaring opgedaan in de verschillende pilots.

Hieruit blijkt dat we voldoende schoon materiaal hebben voor de verschillende toepassingen. Gegevens over de slibkwaliteit worden

beschikbaar gesteld en gedeeld met alle betrokkenen en zijn deze ook voor statenleden beschikbaar.

2. In 2016 is er een pilot gestart bij de familie Noordam waarbij gespoeld Eemshaven slib werd gebruikt om land op te hogen, en dit slib heeft vervolgens drie jaar gerijpt. Klopt het dat voor het project bij Borgsweer het slib niet eerst gespoeld wordt, maar direct vanuit de Eems op het land gebracht wordt, en dat dit slib dus veel vervuiler en zouter zal zijn dan het gespoelde slib van de pilot?

Het spoelen van het slib is alleen gedaan om het slib alvast iets minder zout te maken, niet om verontreiniging eruit te halen. Voor het grootschaliger ophogen wordt voorsnag dezelfde methode toegepast, dus eerst spoelen. Dit gebeurt met zoet water uit het Oosterhornkanaal op momenten dat we een overschot aan zoetwater hebben, dus niet in perioden van droogte. Voor de Groote polder bij Borgsweer is één van de mogelijke maatregelen om middels een duiker een opening in de dijk te maken waardoor daar getijdennatuur kan ontstaan. Daarmee kan het slib dat nu in de waterkolom zit geleidelijk bezinken in de polder waardoor deze gedurende tientallen jaren kan meegroeien met de zeespiegelstijging. Dit is vergelijkbaar met polder Breebaart, waar dit de afgelopen 20 jaar al praktijk is. Het slib dat hier bezinkt is vergelijkbaar met de kwelders langs de Dollard. Wij doen op dit moment aanvullend onderzoek naar de kwaliteit van dit slib.

3. Op 2 april heeft er een bewonersbijeenkomst plaatsgevonden die ook is opgenomen. Bewoners hebben aangegeven dat het bos moet blijven. Waarom is dit niet letterlijk in de notulen opgeschreven, maar slechts als 'het bos is belangrijk'? Is het college met de SP eens dat dit een afzwakking is van de inbreng van de bewoners? Kunnen we de opgenomen bijeenkomst ook nog ergens terugkijken/horen?

Een flink aantal bewoners heeft aangegeven dat het bos wat hun betreft moet blijven. Het bos is voor velen belangrijk en met de partners hebben we ook vastgesteld dat dit niet per se geheel hoeft te verdwijnen. De doelen in het gebied kunnen ook gecombineerd worden en er kan dus nog een keuze gemaakt worden om het te behouden. Wij willen graag met het gebied in gesprek om wensen van bewoners te combineren met andere doelstellingen. Dit gebied is het snelst dalende kustgebied van Nederland, daar moet voor de lange termijn echt in geïnvesteerd worden om de vernatting, verzilting en achteruitgang van kwaliteit van leefomgeving tegen te gaan. Wij doen dat graag in overleg met de omgeving en hebben nog geen vastomlijnde plannen. Wel hebben we de mogelijke doelen in beeld die we in dit kustgebied (klimaatadaptatie, getijdennatuur, leefbaarheid) zouden willen realiseren voor de lange termijn. Van de bijeenkomst op 2 april zijn opnames gemaakt en deze kunnen we beschikbaar stellen indien gewenst.

4. Belanghebbenden konden tot 5 juni 2024 zienswijzen indienen. Hoeveel zienswijzen heeft de provincie ontvangen? Kunnen wij als Provinciale Staten de zienswijzen en de reactie ontvangen?

Wij hebben 34 zienswijzen ontvangen en deze ook beantwoord. Dit heeft er ook toe geleid dat de stuurgroep van de samenwerkende partijen heeft besloten om niet per se vast te houden aan alle beoogde maatregelen maar ook ruimte te houden om een ander scenario voor het gebied te maken. Wat wel voorop blijft staan is dat we als overheden en samenwerkende organisaties moeten investeren in dit snel dalende kustgebied om het voor de lange termijn leefbaar te houden. Dit kan leiden tot een aantal verschillende inrichtingsscenario's voor het gebied.

5. Het bos nabij Borgsweer fungeert als een natuurlijk filter tegen de industrie. Het filtert luchtvervuiling, zichtvervuiling en lichtvervuiling, waardoor bewoners nabij de industrie minder last hebben van die industrie. Om die reden hebben de bewoners tijdens de bewonersbijeenkomst van 2 april aangegeven dat het bos moet blijven. Nu dreigt het bos te verdwijnen vanwege de grote hoeveelheid zoute slib die in korte tijd in dat gebied moet worden opgebracht. Kan het bos wel behouden blijven als er langzamer slib wordt opgebracht? Op welke andere manieren kan het bos behouden blijven?

Zoals aangegeven is het plan niet om hier grote hoeveelheden zout slib op te brengen. Als dit al gedaan wordt, zal het een getijdengebied worden, waarbij slib van nature (net als nu buitendijks en bij polder Breebaart) bezinkt. Het bos hoeft niet persé geheel te verdwijnen, dit willen we samen met bewoners gaan vaststellen. Combinaties zijn ook mogelijk. Daarnaast hebben we juist in dit gebied ook veel grond aangekocht rondom Borgsweer en het industrieterrein. Hierop kan de natuurlijke buffer alleen maar versterkt worden en hier hebben we ook de benodigde gelden voor beschikbaar. Doel is juist om deze bufferzone/filter te versterken.

6. Wat voor effect heeft het kappen van het bos bij Borgsweer op de provinciale ambities van 10% groei van beplanting in de vorm van bos en hout in 2030 wat neerkomt op 700 hectare extra beplanting in Groningen?

Zie ook beantwoording van vraag 5. Wij zien hier juist mogelijkheden om bos uit te breiden. We hebben rondom Oosterhorn en Borgsweer circa 400 hectare grond aansluitend aan de Groote polder aangekocht. Hierop kan een goede bufferzone, deels bos, gerecreëerd worden. Over de inrichting hiervan willen we graag met bewoners in gesprek.

7. In de antwoorden op schriftelijke vragen van de BBB van 10 juli 2024 kunnen we lezen dat op basis van de zienswijzen en de participatie een inrichtingsplan gemaakt wordt. Wat wordt er dan verstaan onder inrichtingsplan op basis van zienswijzen, en welke ruimte ziet het college om tegemoet te komen aan de wens om het bos te behouden?

De samenwerkende organisaties zien en geven voldoende ruimte om een gedragen plan te maken met de omgeving. We hebben geen vastomlijnde inrichting voor ogen met bijvoorbeeld maximale getijdennatuur, dit is slechts één van de doelstellingen die we hier zouden kunnen realiseren. Ook vanuit de verkenning is gebleken dat ruimte voor behoud en uitbreiding van bos goed te combineren is in de ontwikkeling van het gebied.

8. Tijdens de bewonersbijeenkomst van 2 april werd opgemerkt: 'Geen draagvlak? Dan gaat het niet door'. Wat wordt hiermee precies bedoeld? Hoe gaat dit draagvlak gemeten worden? Wat gaat er dan wel of niet door?

Hiermee is vooral bedoeld dat we samen met het gebied een plan willen maken. Wettelijk gezien hoeft de komende jaren hier alleen de dijk versterkt worden. Dit gebied wordt echter bedreigd door snelle bodemdaling waardoor de huidige functies steeds verder onder druk komen te staan. Dit is ook de reden voor de strategische grondaankoop: de landbouwgronden dalen en zijn steeds minder geschikt voor deze functie. Om deze gronden beschikbaar te houden voor de huidige functies moet het gebied opgehoogd worden. Ook het waterschap geeft aan dat voor de lange termijn dit gebied opgehoogd zal moeten worden. We hoeven dit vanuit onze wettelijke taak nu niet per se te doen. Maar we willen als samenwerkende partijen wel onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen om te investeren in dit gebied. We proberen daarbij samen met bewoners zo goed mogelijk invulling te geven aan de wensen vanuit de bewoners en mogelijke andere doelen die we hier kunnen realiseren.

Procedureel en betrokkenheid raden en staten

Voor de Groote Polder zijn we als provincie bevoegd gezag. Dit gebied heeft nu de bestemming natuur en een mogelijk ander inrichtingsplan kan worden vastgesteld middels een projectbesluit binnen de nieuwe omgevingswet. Indien de dijkversterking hier ook direct in meegenomen wordt (dit heeft de voorkeur) dan is voor dat onderdeel het waterschap bevoegd gezag. Een projectbesluit voor de herinrichting (inclusief dijkversterking) kan door GS vastgesteld worden zolang de functies niet wijzigen.

Aangezien we het voornemen hebben om breder in dit gebied te gaan investeren en we vorig jaar (met instemming van PS) strategische gronden hebben aangekocht, willen we u hier ook bij betrekken. Als uit het omgevingsproces een andere invulling van de gronden naar voren komt (bijvoorbeeld voor de beoogde robuuste bufferzone rondom Oosterhorn) zullen deze een andere bestemming moeten krijgen. Dit wordt vastgelegd in een omgevingsplan dat we samen met gemeente Eemsdelta moeten vaststellen.

Wij hebben met de Statengriffie gesproken over een mogelijkheid om met de PS leden in gesprek te gaan over de mogelijkheden voor dit gebied. Hiervoor is 9 oktober de mogelijkheid. Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris